

undersøgt, i hvilket omfang der har vist sig særlige samfundsmæssige eller personlige problemer ved indførelsen af adgangen til at opløse ægteskab, og om der har vist sig vanskeligheder ved administration af de enkelte bestemmelser.

Der er i den omhandlede periode kun forekommet et forholdsvist lille antal separations- og skilsmisse-sager, i alt 43, hvoraf de 32 er behandlet af kredseretterne og de 11 er bevillingssager. Der blev under forhandlingerne om udkastet til ægteskabsloven i Grønlands landsråd i 1952 givet udtryk for, at det måtte befrygtes, at indførelsen af en hidtil ukendt adgang til separation og skilsmisse ville føre til uovervejede opløsninger af ægteskab, men denne frygt synes efter de af samfundsforskningsudvalget foretagne undersøgelser at have været ubegrundet.

De i landsrådet fremsatte udtalelser var baggrunden for særreglen i lovens § 59 a, hvorefter endelig skilsmisse som følge af utroskab efter § 59 først kan opnås efter en vis betænkningstid. Da denne bestemmelse har ført til usikkerhed og misforståelser og i øvrigt ikke synes at have haft nogen positiv ægteskabsbevarende betydning, foreslås den ophævet.

Samfundsforskningsudvalgets oplysninger om de problemer, der ofte opstår i forbindelse med opløsning af ægteskab med hensyn til spørgsmålet om, hvem af ægtefællerne boligen skal tilfalde, har givet anledning til at stille forslag om en ændring af bestemmelsen i lovens § 66. Herudover har den af samfundsforskningsudvalget afgivne rapport ikke givet grundlag for at søge lovens bestemmelser om separation og skilsmisse ændret.

Lovens regler om indgåelse af ægteskab er i alt væsentlig en kodifikation af den retstilstand, der fandtes i Grønland, dog med en enkelt undtagelse, idet man ved indførelse af den danske ægteskabsalder, 21 år for mænd og 18 år for kvinder, ændrede den grønlandske ægteskabsalder, der hidtil havde været 19 år for mænd og 17 år for kvinder. For at lette gennemførelsen af denne ændring blev der samtidig givet den ægteskabsprøvende myndighed adgang til at dispensere fra ægteskabsalderen i tilfælde, hvor mænd er fyldt 20 år og kvinder 17. I øvrigt er det efter loven landshøvdingen, der meddeler dispensation fra aldersbestemmelsen. De oplysninger, der foreligger om præsternes og landshøvdingens dispensationspraksis, har ikke givet anledning til at foreslå de her omhandlede bestemmelser ændret.

Udkastet til lovforslaget er udarbejdet af Det grønlandske Lovudvalg, som endvidere har anbefalet, at der gennemføres enkelte ændringer i de gældende administrative bestemmelser. Udvalgets

skrivelse af 18. januar 1962 vedlægges som bilag. Udkastet har været forelagt Justitsministeriet, som af systematiske grunde har foreslået en ændring i formuleringen af forslaget til § 66. Udkastet er derefter tiltrådt af Grønlands landsråd på dettes samling i 1962. En udtalelse afgivet af et af landsrådet nedsat udvalg, som er tiltrådt af det samlede råd, er vedlagt som bilag.

Til § 1, nr. 1.

Som det fremgår af den af Udvalget for Samfundsforskning i Grønland afgivne rapport om familie og ægteskab i Vestgrønland er der ikke oplyst tilfælde, hvor betænkningstiden i § 59 a har haft den betydning, at det ægteskabelige samliv er fortsat eller genoptaget. I visse tilfælde er der ganske vist ikke fremsat begæring om ægteskabets endelige opløsning, men der er grund til at antage, at dette skyldes forglemmelse eller misforståelse af bestemmelsen fra parternes side. Dette har bl. a. medført, at ægtefæller i et ikke helt kendt omfang må antages at leve i uvidenhed om, hvorledes deres ægteskabelige status er. Det er næppe en tilfredsstillende løsning at lade myndighederne erindre parterne om, at de, såfremt de ønsker, at dommen skal være endelig, skal fremsætte begæring herom, da erindringen vil kunne glippe, bl. a. på grund af de ofte forekommende flytninger blandt de forhenværende ægtefæller.

Da bestemmelsen i § 59 a herefter ikke synes at have haft den tilsigtede ægteskabsbevarende betydning, men derimod visse uheldige virkninger, foreslås den ophævet.

Til nr. 2.

Det synes at fremgå af samfundsforskningsudvalgets rapport, at spørgsmålet om, hvem ægtefællernes hidtidige bolig i tilfælde af ægtefællernes separation eller skilsmisse skal tilfalde, i højere grad bør gøres til genstand for myndighedernes opmærksomhed. Den grønlandske ægteskabslovs § 66, stk. 2, giver visse muligheder for at tillægge hver af ægtefællerne hus m. m. forlods, d. v. s. uden afkortning i den pågældendes lod i boet, i det omfang den pågældende skønnes at trænge dertil for at opretholde hjemmet eller sit erhverv. Det er imidlertid en forudsætning, at boets værdi og beskaffenhed gør det rimeligt, altså at der er tale om et relativt lille bo, og det er derfor tvivlsomt, om reglen er anvendelig i de tilfælde, hvor der er tale om et efter grønlandske forhold kostbart boligstøttehus.

Det fremgår af samfundsforskningsudvalgets undersøgelser, at manden i tilfælde af separation